

Vattenfall AB
Staff Function Communications
Public & Regulatory Affairs Sweden
169 92 Stockholm

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
cc: kn.e.remissvar@regeringskansliet.se.

Datum:
2025-06-16

Kontakt: Cecilia Tärnström
E-mail: Cecilia.tarnstrom@vattenfall.com

Telefon: 070-5395911

Diarienummer: KN2025/00719

Remissvar avseende tre rapporter från Boverket om genomförandet av direktivet om byggnaders energiprestanda

Vattenfall är ett ledande energiföretag på den europeiska marknaden som i mer än 100 år elektrifierat industrier, levererat energi till människors hem och moderniserat vårt sätt att leva genom innovation och samarbete. Vi arbetar för en framtid där det är möjligt för alla att leva fossilfritt och vi ser bortom vår egen bransch för att ta reda på var vi verkligen kan göra skillnad. Tillsammans med våra samarbetspartner tar vi på oss ansvaret för att hitta nya och hållbara sätt att elektrifiera transporter och industri. Vattenfall ägs av svenska staten.

Vattenfall tackar för möjligheten att få lämna synpunkter. Vattenfall instämmer i de synpunkter som Energiföretagen redogör för i sitt remissvar (20250616) och vill med detta remissyttrande understryka vikten av fjärrvärmen för Sveriges energisystem samt framhålla behovet av att Boverkets byggregler (fortsättningsvis benämnt som BBR) är teknikneutrala.

Summerande synpunkter

- Komplettera BBR med värmeförlusttal som styrande parameter vid dimensionering av byggnad, enligt Energimyndighetens förslag i Fjärrvärme- och kraftvärmestrategi¹.
- Fjärrvärme som nyttjar restvärme från avfallsbehandling bör inte belastas med det fossila utsläppet.
- Specifika krav på laddinfrastruktur bör formuleras i föreskrifter.

Fjärrvärme avlastar elsystemet

Inledningsvis vill Vattenfall påminna om att Sverige har ett väl utbyggt fjärrvärmesystem; ungefär hälften av all uppvärmning sker genom fjärrvärme och ca 90% av flerbostadshus värms med fjärrvärme. Fjärrvärmen tar vara på energin i restflöden från andra sektorer och är i det närmaste fossilfri.

¹ Energimyndighetens Förslag till fjärrvärme- och kraftvärmestrategi (ER 2023:27)

Kraftvärmeproduktion är den enda storskaliga och planerbara elproduktionen som finns i våra tätorter, nära elanvändningen. Fjärrvärmen bidrar genom att avlasta det lokala elsystemet, genom ett lägre behov av el-energi och el-effekt och är på flera orter kritisk för det lokala elsystemet. Om fjärrvärmen elektrifieras försämras Sveriges eleffektbalans med ca 10 GW en kall vinterdag, vilket motsvarar ca 40% av dagens eleffektbehov. Dessutom förloras även elproduktion i kraftvärmen om värmeunderlaget i fjärrvärmesystemet försvinner. Sammantaget medför det en ännu större utmaning av utbyggnationen av elproduktionen och elnät.

Vattenfall välkomnar att regeringen aviserat att uppdra Energimyndigheten att värdera och tydliggöra nyttan av fjärrvärmen för elsystemet lokalt och regionalt.

Inför värmeförlusttal i BBR

EU-direktivet om byggnaders energiprestanda bör anpassas till svenska förhållanden i genomförandet av direktivet; i Sverige baseras endast cirka 2 % av uppvärmning och elproduktion på fossila bränslen. Byggnaders livslängd är normalt längre än vad energisystemets är och en grundläggande princip i BBR bör därför vara att styra mot energieffektiva byggnader och mot att minska eleffektbehovet vintertid.

Regeringens skrivelse 2018/19:152 om Byggnaders energiprestanda redogör för skälen till att "köpt energi" används i BBR, i stället för "använd energi", trots att det senare förordas av Energikommisionen, Energimyndigheten liksom många energiföretag. Även om införandet av kompletterande viktningsskriterier och värmegenomgångskoefficienter syftar till att skapa teknikneutralitet för byggnaders uppvärmning, driver dagens BBR liksom Boverkets förslag i den remitterade rapporten² mot en elektrifiering av uppvärmningssektorn. Detta är olyckligt eftersom elsystemet står inför en stor utmaning, när elanvändningen bedöms fördubblas som följd av klimatomställning av industri och transporter. Denna snedvridning av konkurrensen ökar ytterligare då flera certifieringssystem för byggnader och gröna lån pekar mot BBR.

Energimyndigheten anger i sitt förslag till Fjärrvärme- och kraftvärmestrategi att utformningen av dagens byggregler har en konstruktion som riskerar att skapa en konkurrensfördel för värmepumpar jämfört med fjärrvärme. BBR bidrar därigenom både till att försvåra kalkylen för att bygga ut fjärrvärme i nya bostadsområden och i utbyggda områden riskerar EU:s renoveringsplaner att uppmuntra installation av värmepumpar istället för att effektivisera byggnadens klimatskärm, vilket leder till energislagsbyte snarare än faktisk energieffektivisering.

Fjärrvärmen har stora anläggningar och för att den ska vara lönsam krävs en kritisk kundmassa. En negativ spiral riskerar att accelerera; om fjärrvärmekunder väljer andra värmealternativ måste fasta kostnader spridas ut på färre antal kunder, varvid fjärrvärmepriset stiger och dess konkurrenskraft minskar, vilket leder till att fler kunder lämnar och systemet blir olönsamt. Det finns ett ömsesidigt beroende mellan kunder och fjärrvärmeföretag.

Vattenfall anser att om inte BBR kan revideras till att ersätta parametern "köpt energi" med "använd energi", så bör ett styrande värmeförlusttal införas, enligt Energimyndighetens förslag. På så sätt speglas energianvändningen och effektanvändningen bättre än dagens energihushållningskrav i BBR, och möjliggör därigenom teknikneutrala marknadsvillkor för uppvärmning. Ett värmeförlusttal tar med alla energi- och effektförluster kopplade till byggnadens klimatskärm, så som ventilations-, transmissions- och infiltrationsförluster. Energimyndigheten bedömde också att värmeförlusttal möjliggör bättre styrning mot långsiktig energieffektiva byggnader med bra klimatskärm, ett lågt effektbehov och teknikneutralitet.

² Metoder, definitioner och krav inom solenergi i direktivet om byggnaders energiprestanda (Rapport 2025:3)

Utsläpp från avfallsförbränning bör inte belasta värmeprodukten

Avfallsförbränning med energiåtervinning är i första hand en avfallsbehandlingstjänst, där restvärmen återvinns till ett fjärrvärmenät. Idag belastar dock de fossila utsläppen från avfallsbehandlingen fjärrvärmekunden, vilket medför att vissa fjärrvärmekunder väljer bort fjärrvärme från avfallsförbränning för att nå sina klimatmål. I förlängningen riskerar det att minska avsättningen för restvärmen vid avfallsförbränning.

Vattenfall anser att utsläppen bör belasta avfallsbehandlingstjänsten då det är avfallslämnaren som kan påverka innehållet i avfallet. Det ger också incitament till avfallslämnaren att sortera ut fossila fraktioner i tidigare led och därigenom minska klimatpåverkan. Fjärrvärmeprodukten bör därför inte belastas med utsläppen från avfallsförbränning³ i BBR (exempelvis i Klimatdeklarationerna).

Specifika krav på laddinfrastruktur bör formuleras i föreskrifter

Vattenfall instämmer i Boverkets förslag att flytta avsnittet om specifika krav för laddinfrastruktur från förordningen till föreskrifter. Kraven på laddinfrastruktur skiljer sig åt för ny- och ombyggnation, befintliga fastigheter, olika ändamål som kontorsbyggnader och olika ägare som det offentliga. Därför är det i detta fall passande att flytta de detaljerade kraven till föreskrifter, vilket också gör det lättare att ändra vid behov då teknikutvecklingen på området går väldigt snabbt.

Vi ser även positivt på Boverkets tolkning att kraven för befintliga fastigheter endast ska omfatta inomhusparkeringar. Det är i detta fall kostnadseffektivt att låta marknadsaktörerna bygga ut laddinfrastruktur på befintliga utomhusparkeringar där behov och efterfrågan finns. Att exkludera utomhusparkeringar underlättar även stödgivning genom Klimatklivet.

För övrigt anser vi att EU-kraven fyller en viktig funktion i att säkerställa en miniminivå av laddinfrastruktur vid fastigheter. En rättighet att ladda eller motsvarande är särskilt viktig för boende i flerbostadshus. Implementeringen av denna artikel kommer att medföra att många fler får tillgång till normal laddning hemma, på jobbet och vid destinationer – vilket kommer att bidra till ett samhällsekonomiskt effektivt nyttjande av elnätet. Det hade därför varit önskvärt att se förslaget från Boverket i sin helhet inklusive föreskrifter.

Med vänlig hälsning

Vattenfall AB

Anja Alemdar
Chef Public & Regulatory Affairs Sweden

³ Notera dock att Vattenfall anser att ägaren av avfallsförbränningsanläggningen fortfarande redovisar utsläppen, men att utsläppen allokteras på avfallsbehandlingstjänsten.